

Examenkoorts? Toetsziek?

De Evaluatheek NT2 biedt raad!

Matthias Vienne

Heb je weer maar eens nieuwe modules NT2 op jouw programma gekregen waarvoor je straks evaluaties moet maken? Voelen jouw cursisten zich niet helemaal comfortabel met de examens en wil je wat nieuwe ideeën om het evalueren anders aan te pakken? Of ben je pas gestart en heb je nog nooit eerder taalvaardigheid in kaart moeten brengen? Benieuwd naar wat nieuwigheden als portfolio, zelfevaluatie, peer-assessment, permanente evaluatie kunnen betekenen voor jouw klas of centrum? Dan is <www.nt2evaluatheek.be> misschien iets voor jou. De *Evaluatheek NT2* is een online uitwisselingsplatform voor allerlei evaluatie-instrumenten NT2 en hét informatiepunt voor lesgevers rond allerlei aspecten van het evalueren van taalvaardigheid NT2.

GENERISCHE MIDDELEN

Overal te lande wordt er individueel of in werkgroepjes hard gewerkt aan nieuwe toetsen, examens en andere evaluatie-instrumenten NT2. Maar men heeft geen weet van elkaar en het vele werk wordt op veel plaatsen of momenten gewoon overgedaan. Goede evaluatie-instrumenten ontwikkelen vraagt tijd, en niet iedereen heeft evenveel tijd, inspiratie of ervaring om dat te doen. Waarom dan niet de krachten bundelen en van elkaars expertise en geleverd werk gebruik maken? Of elkaars toetsen aanwenden ter inspiratie voor eigen werk als je geen zin hebt om ze letterlijk over te nemen? Zou dit geen grote tijdsbesparing betekenen en een efficiëntere inzet van de middelen? Met de vrijgekomen tijd kunnen er dan nieuwe evaluatie-instrumenten ontwikkeld worden voor bepaalde specifieke doeleinden of bepaalde niveaus waar er nog weinig of niets

voor bestaat. Dankzij de *Evaluatheek NT2* kan dergelijke uitwisseling nu met een eenvoudige reeks muisklikken. Van en voor docenten.

EERSTE HULP BIJ EVALUATIEKWESTIES

De *Evaluatheek NT2* bevat een databank voor evaluatie-instrumenten die ontwikkeld zijn in het veld of door andere instanties. Deze zijn op eenvoudige wijze en gratis downloadbaar. Om te beletten dat cursisten of andere onbevoegden de evaluatie-instrumenten zouden kunnen afhalen, zitten ze allemaal netjes achter een *login*. Een registratie is dus nodig, maar neemt niet zoveel tijd in beslag. Je krijgt automatisch een bevestigingsmail van zodra je *account* actief is. Daarna kan je inloggen en zoeken in de databank aan de hand van volgende zoekcriteria:

- (1) *Vaardigheid*: lezen, luisteren, schrijven, spreken;
- (2) *Domein*: werk (zoeken) en ondernemen; economische consumptie; mobiliteit; vrije tijd; media en sociale contacten; school en opvoeding kinderen; op-leiding en (hoger) onderwijs; gezondheid; huisvesting en gezinsadministratie;
- (3) *Niveau*: aansluitend bij de modulaire structuur van het aanbod die aansluit bij het Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen;
- (4) *Soort evaluatie*: intake-toets, tussentijdse toets, eindtoets; individuele of klassikale afname; cursusafhankelijk of -onafhankelijk; observatie; zelfevaluatie, peer-assessment, co-assessment; portfolio; diagnostisch instrument; logboek; cursistvolgsysteem).

Hoe meer criteria je aanvinkt, hoe verder je je keuze verfijnt. In sommige gevallen kan je zoekresultaat *nihil* zijn omdat er nog geen evaluatie-instrumenten opgeladen zijn die aan je specifieke criteria beantwoorden. Als je een geschikte toets vindt, kan je die verder in detail bekijken en eventueel de bijhorende bestanden downloaden: audio- of videofragmenten, toetsbladen, score-wijzers, handleidingen... Om te illustreren welke zaken je zoal kan vinden op de *Evaluatheek NT2* nemen we als bijlage bij dit artikel een voorbeeldje op.

HET KAN BESMETTELIJK ZIJN!

De *Evaluatheek NT2* wordt maar interessant naarmate er meer evaluatie-instrumenten op komen. Het is slechts een boeiende uitwisselingsplaats als er niet alleen instrumenten worden afgehaald, maar ook opgeladen. Naarmate er meer instrumenten te vinden zijn, zullen er meer gebruikers

komen en is de kans weer groter dat nieuwe evaluatie-instrumenten worden opgeladen. Je hoeft niet noodzakelijk nieuwe evaluatie-instrumenten te ontwikkelen als je iets aan de *Evaluatheek NT2* wil toevoegen. Zet ze erop, die toetsen, en steek je collega's aan om hetzelfde te doen! In ieder geval willen de inspectie, de pedagogische begeleiders van de netten en het Departement Onderwijs die deze dienstverlening aan het veld financieel mogelijk maakte, deze manier van delen van kennis en evaluatie-materialen heel sterk stimuleren.

Zet ze erop, die toetsen, en steek je collega's aan om hetzelfde te doen!

De website is *work in progress*. We sturen aan op uitwisseling en samenwerking zodat er op termijn voldoende evaluatievormen ter beschikking zullen zijn voor alle doelgroepsegmenten, alle toetsdoeleinden of alle evaluatiewijzen. Door de grote variatie aan alternatieven zal ook het fenomeen van het 'grijs draaien' of 'lekken' van toetsen op de duur verdwijnen. We hopen in ieder geval dat het vele werk dat vaak in de beslotenheid van een werkkamer of -groep verricht wordt, eindelijk aan de oppervlakte komt en de waardering kan krijgen die het verdient.

OP HET WEEGSCHAALTJE?

Om alle schroom weg te nemen wordt er aan de opgeladen toetsen geen enkele beoordeling gekoppeld. Het staat iedereen vrij op deze site te zetten wat hij of zij goed, nodig of nuttig vindt. Het Centrum voor Taal en Onderwijs (K.U.Leuven) stelt enkel het digitale platform ter beschikking, maar staat niet garant voor de kwaliteit van de opgeladen evaluatie-instrumenten. Dat blijft

de verantwoordelijkheid van de auteur, ook wat het eventuele copyright betreft van gebruikte materialen. Er wordt enkel gevraagd om de instrumenten op te laden via een formulier en om dat formulier zo volledig en correct mogelijk in te vullen. Als dit niet gebeurt, wordt het zoeken achteraf wel erg moeilijk. Als je niet aangeeft dat de evaluatie zich afspeelt in het domein 'mobiliteit' bijvoorbeeld zal iemand die zoekt naar toetsen binnen dit thema, jouw evaluatie-instrument niet vinden.

Het is dan ook aan de gebruiker om zelf uit te maken welke evaluatie-instrumenten hij wil afhalen voor gebruik. Op deze wijze wordt het beoordelingsvermogen van iedere gebruiker en zijn team aangesproken om die evaluatievorm te kiezen die het best past bij het gekozen doel van de evaluatie of bij de groep cursisten die geëvalueerd moeten worden. In het tweede onderdeel van de site, het *Informatiepunt Evaluatie NT2*, vind je alvast heel wat informatie, goede voorbeelden, tips, checklists... die je kunnen helpen bij het vormen van een goed oordeel over het evaluatie-instrument dat je wil gebruiken of wil maken.

BIJSLUITER

Het tweede luik van de *Evaluattheek NT2* heeft als bedoeling heel veel te informeren over allerlei aspecten van het evalueren van taalvaardigheid. De informatie wordt weergegeven in vier onderdelen:

- (1) *Nieuwsrubriek* met nieuwigheden van de site of van het veld van evaluatie: vorming, studiedagen, nieuwe producten of literatuur;
- (2) *Visie en goede voorbeelden*. Naast een visietekst en een multimediale interactieve introductie in het evalueren van taalvaardigheid vind je goede voorbeelden van verschillende evaluatiewijzen;
- (3) *Praktische tips, checklist en stappenplannen*. In dit gedeelte vind je allerlei tips en stappenplannen voor het ontwikkelen van evaluatie-instrumenten of voor het implementeren van een vernieuwde evaluatiepraktijk in een centrum. Je vindt er ook handige checklists voor het beoordelen van evaluatie-instrumenten;
- (4) *Achtergrondteksten en links*. Wil je je verder verdiepen in evaluatie, dan vind je hier alvast wat interessante lectuur en heel wat links naar andere instellingen die bezig zijn met het evalueren van taalvaardigheid.

In Vlaanderen wordt niet gekozen voor centrale NT2-toetsen. Er moet dus meer ingezet worden op de bevordering en verspreiding van de deskundigheid om goede evaluatie-instrumenten te maken en af te nemen. Dat is zeker geen slechte keuze. Het nadenken over evaluatie en de te evalueren doelstellingen maakt van de docenten niet alleen betere evaluatoren, maar ook betere lesgevers *tout court*. Op die manier wil de *Evaluattheek NT2* bijdragen tot een goede les- en evaluatiepraktijk die erop gericht is het beste uit onze cursisten naar boven te halen.

Matthias Vienne
Centrum voor Taal en Onderwijs
Blijde Inkomststraat 7
3000 Leuven
matthias.vienne@arts.kuleuven.be

BIJLAGE

TOETSTAAK 41: YOU'VE GOT VOICEMAIL!

Uit: Roppe, S., m.m.v. H. Hennen & A. Lombaerts (2003). *Voorbeeldtoetsen Richtgraad 1, niveau 1.1*. Leuven: CTM.

- VAARDIGHEID: luisteren
- DOELSTELLING: eindterm 1 beheersen: de cursist kan het globale onderwerp bepalen in informatieve teksten zoals een mededeling, een gesprek en een advies
- VERWERKINGSNIVEAU: beschrijvend
- CONTEXT: onthaal

INTRODUCTIE

De toetsafnemer houdt een kort gesprekje over gsm-gebruik. Zijn er cursisten die een gsm hebben? Gebruiken ze hem vaak? Met een gsm ben je overal te bereiken. En zelfs als je de telefoon niet kan opnemen, dan nog kunnen de bellers een bericht inspreken op je *voicemail*, een optie van de gsm die al je berichten bijhoudt.

INSTRUCTIE

De toetsafnemer leest de instructie:

Jan zet zijn gsm aan. Hij hoort dat hij 3 berichten heeft ontvangen. Luister mee en duid de tekening aan die bij elk bericht past. Zet een kruisje naast de juiste tekening.

De cursisten luisteren eerst samen met de toetsafnemer naar een voorbeeldfragment. De toetsafnemer zorgt ervoor dat de instructies en de procedure van de toets duidelijk zijn, vóór de cursist mag verdergaan met de toetsvragen.

Tijdens het uitvoeren van de toetstaak mag de toetsafnemer op geen enkele wijze helpen. Eventueel kunnen de instructies nog eens op dezelfde wijze worden herhaald als ze niet goed begrepen zijn, maar extra uitleg (bijvoorbeeld, woordverklaringen) is uitgesloten.

De cursisten mogen de luisterfragmenten telkens 2 keer beluisteren.

De cursisten krijgen na de tweede luisterbeurt nog 3 minuten de tijd om de vragen op te lossen.

LUISTERFRAGMENTEN

FRAGMENT 0

Nieuw bericht vandaag om 17.25u.

Dag Jan, het is hier met mama. Alles goed?

Ik bel maar om te zeggen dat er hier een brief voor je is aangekomen. Het ziet er een belangrijke brief uit. Ja, het is vreemd dat de brief hier aankomt, omdat je hier allang niet meer woont, maar goed. Kom je de post vanavond nog halen? Tot straks!

FRAGMENT 1

Nieuw bericht vandaag om 18.27u.

Hallo Jan, Dirk hier. Ik kan niet mee gaan voetballen. Ik vind het heel jammer, maar Nancy wilde dat ik meeking naar de film. We zijn net aangekomen. Doe de groeten aan de rest van het voetbalteam en maak veel goals, ok! Daag.

FRAGMENT 2

Nieuw bericht, vandaag om 18.45u.

Dag, meneer Roberts. U spreekt met de secretaresse van dokter De Bie. Wij hadden een afspraak vandaag om 18.00, maar u bent niet langsgekomen. Bent u onze afspraak vergeten? U kan mij terugbellen op het nummer 0410 45 52 63. Bedankt!

BEOORDELINGSSLEUTEL

Als de cursist bij één luisterfragment meer dan 1 tekening aanduidt, dan krijgt hij score 0 voor die vraag.

De cursist moet consequent zijn in zijn manier van antwoorden op de vragen. Bijvoorbeeld door middel van een kruisje, een cirkel, een lijn, enz. bij het juiste antwoord.

TOETSITEMS	SCORE
Fragment 0. Het juiste antwoord: tekening 1	voorbeeld
Fragment 1. Het juiste antwoord: tekening 2	1
Fragment 2. Het juiste antwoord: tekening 3	1
Totaal	2

Naam:

Datum:

TOETS

Jan zet zijn gsm aan. Hij hoort dat hij 3 berichten heeft ontvangen. Luister mee en duid de tekening aan die bij elk bericht past. Zet een kruisje naast de juiste tekening.

FRAGMENT 0

1.

2.

3.

Naam:

Datum:

TOETS

FRAGMENT 1

1.

2.

3.

Naam:

Datum:

TOETS

FRAGMENT 2

1.

2.

3.

